

Tillsyn av egenkontroll av energihushållning

Arbetsätt och praktiskt arbete
Workshops

Energifrågan i tillsynen är viktig!

- Energifrågan är ofta osynlig
- All energianvändning medför miljöpåverkan
- Energieffektivisering är ett kontinuerligt arbete som leder till hushållning med resurser
- Vem har ansvar för vad?
- Tillsynen är ett viktigt led i kontrollen

Introduktion till eftermiddagens workshops ”tillsynsresan”

- I vilken ände ska man börja? Hur kommer man igång?
- Hur ska man tänka? Hur ska man prioritera?
- Hur kan arbetet läggas upp? Så att det blir av och att det blir bra.
- Hur ska man förbereda sig?
- Vilka krav kan man ställa på verksamhetsutövarna i de olika faserna?
- Vad gör man sedan?

Att diskutera

HUR KOMMER MAN IGÅNG?

Vilka inledande tillsynsåtgärder "fungerar" bäst? Hur bör man praktiskt gå tillväga? Hur börjar man?

- Informationsutskick mer allmänt
- Riktad information till specifik bransch
- Enkät till verksamhetsutövare med viss energianvändning
- Inom ramen för pågående tillsyn i övrigt
- Tillsynsprojekt med fokus på energifrågorna
- Boka tillsynsbesök

Att diskutera

**HUR BÖR MAN FÖRBEREDA SIG
INFÖR ETT FÖRSTA TILLSYNS-
BESÖK?**

**HUR BÖR VERKSAMHETS-
UTÖVAREN FÖRBEREDA SIG INFÖR
ETT TILLSYNSBESÖK?**

Förberedelser – vad ska man ha med sig? Läsa på?

- Uppgifter från tillstånd, miljörapport, kontrollprogram
- Har energifrågan tagits upp tidigare/reglerats?
- Vad säger gällande lagstiftning? Något rättsfall som är till hjälp?
- Information från Energimyndigheten och andra projekt
- Om aktuellt – register över utsläppsrätter
- Eventuella enkätsvar angående energianvändning, energislag m.m.

Förberedelser – vad bör verksamhetsutövaren få veta?

- Verksamhetsutövaren bör få veta innan att fokus är på energifrågan
- Information bör tas fram som gäller energianvändning om den inte lämnats tidigare i enkätsvar
- Redogörelse för hur man arbetar med energieffektivisering
- VD eller annan på motsvarande nivå bör medverka

Frågor kan skickas i förväg

- Skicka ut frågeformulär/enkät innan till verksamhetsutövarna med frågor som antingen skickas till tillsynsmyndigheten innan eller som verksamhetsutövaren har som underlag vid besöket
- Avpassa omfattningen på frågor efter berörd verksamhet
- Frågorna måste vara relevanta för just den verksamheten

VILKA FRÅGOR KAN STÄLLAS VID TILLSYNSBESÖKET?

Ställ frågor till verksamheten

STEG:4

Det finns en fast organisation kring energi, på alla plan i företaget. Intresserad personal kan på olika sätt engagera sig i energifrågan. Handlingsplanen revideras regelbundet och resultaten utvärderas. Interna revisioner genomförs.

STEG:3

Det finns en energipolicy eller motsvarande som är fastställd. Det finns framtagna nyckeltal för energianvändningen. Det finns en energigrupp på företaget som sätter fokus på energifrågan. Det finns en handlingsplan för det fortsatta energi arbetet.

STEG:2

Ledningen är insatt i energi arbetet. Det finns en utsedd energiansvarig. Lagar och andra krav följs upp. Det finns beslutade energimål. Det finns kartlagt hur energianvändningen varierar över tid. De mest energikrävande processerna och utrustning är verifierade.

STEG:1

Det finns ett fördelat ansvar i företaget kring energifrågorna. Lagar och andra krav är identifierade. Det finns kunskap om hur stor energianvändningen i företaget är på en övergripande nivå. Riskerna kring energianvändningen är identifierade. Det sker aktiviteter i syfte att spara energi.

Metodstöd:

Företagets energitrappa - Verktyg för självskattning

<http://www.energimyndigheten.se/nrp/incitament-for-energieffektivisering/metodstod/>

Självskattning

Visa resultat!

STEG1	Svar	Egna anteckningar
Har ni fördelat ansvaret för energifrågor i er organisation?	svar	
Vet ni vilka lagar och andra krav som berör er inom energiområdet?	svar	
Vet ni hur stor er energianvändning är?	svar	
Gör ni något för att spara energi?	svar	

STEG2	Svar	Egna anteckningar
Är företagsledningen involverad i energiarbetet?	svar	
Har ni dokumenterade och beslutade energimål?	svar	
Har ni utsett en energiansvarig i företaget?	svar	
Följer ni upp lagefterlevnad?	svar	
Har ni möjlighet att få ut statistik över er energianvändning?	svar	
Har ni verifierat vilka processer och vilken utrustning i er verksamhet som använder mest energi?	svar	

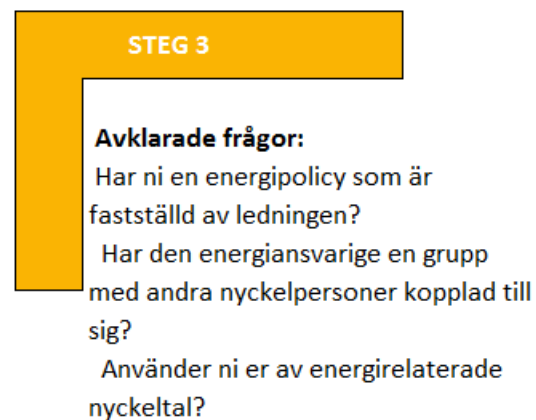
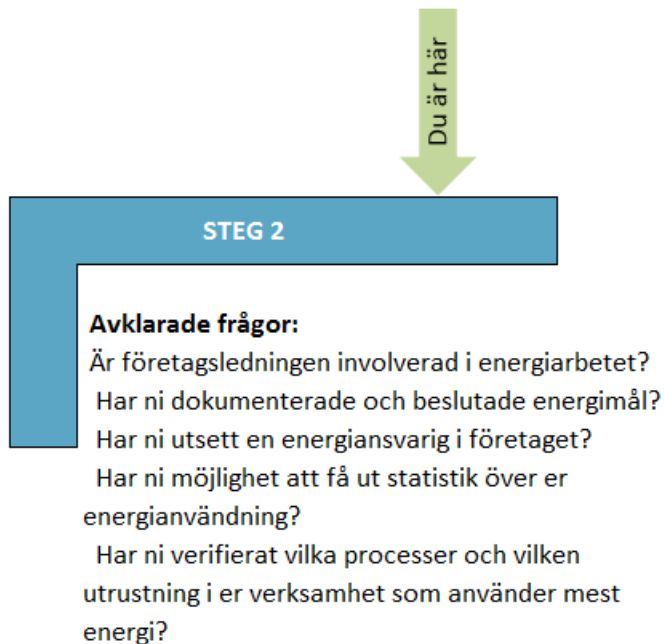
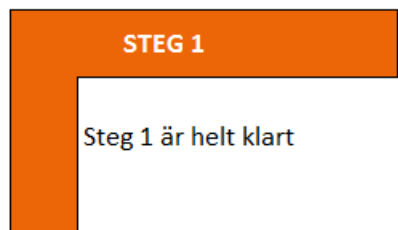
Självskattning

Visa resultat!

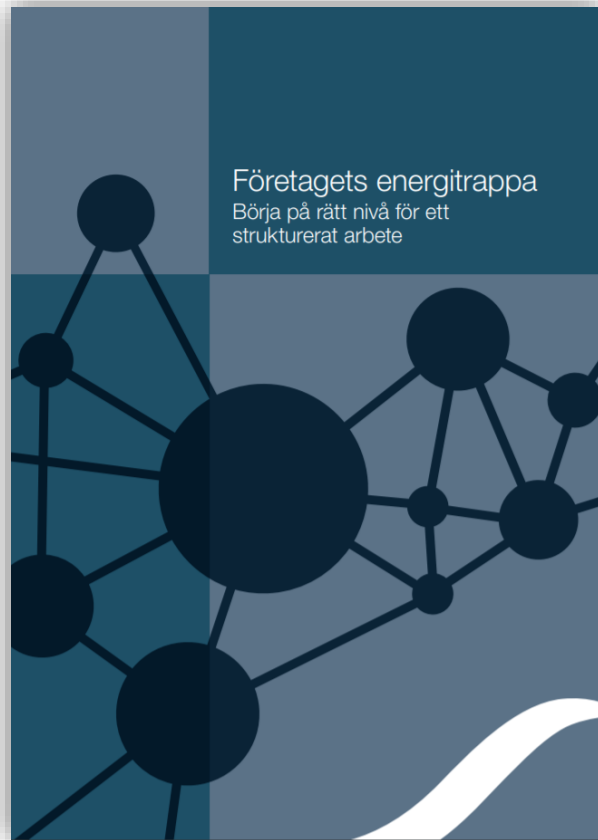
STEG3	Svar	Egna anteckningar
Har ni en energipolicy som är fastställd av ledningen?	svar	
Har den energiansvarige en grupp med andra nyckelpersoner kopplad till sig?	svar	
Använder ni er av energirelaterade nyckeltal?	svar	
Har ni tagit fram en handlingsplan för energieffektiviseringsarbete?	svar	

STEG4	Svar	Egna anteckningar
Har ni en organisation för energiarbetet som inkluderar olika personalgrupper?	svar	
Följer ni löpande upp handlingsplanen och resultatet av genomförda åtgärder?	svar	
Har ni en process i organisationen som låter intresserad personal delta och bidra i arbetet med att minska energianvändningen?	svar	
Revideras rutiner kopplade till energiarbetet regelbundet?	svar	
Genomför ni intern revision av ert energiarbete?	svar	

Resultat Energitrappan

Arbeta systematiskt och strukturerat med energi

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Arbeta systematiskt och strukturerat med energi	4
Läsanvisning.....	4
Vad säger lagstiftningen?	6
Vad är energiledning?	8
Steg 1	9
Organisera.....	9
Planera och identifiera.....	10
Strukturera	15
Uppföljning	16
Energiarbetet och tillsynen.....	16
Steg 2	19
Organisera.....	20
Planera och identifiera	22
Strukturera	25
Uppföljning	25
Energiarbetet och tillsynen.....	26
Steg 3	27
Organisera.....	28
Planera och identifiera	30
Strukturera	32
Uppföljning	34
Energiarbetet och tillsynen.....	35
Steg 4	37
Organisera	37
Strukturera	38
Uppföljning	42
Energiarbetet och tillsynen.....	42

**HUR SKA TILLSYNSMYNDIGHETEN GÅ
VIDARE EFTER TILLSYNSBESÖKET?**

Hur ska man gå vidare när man väl fått in informationen?

- Om informationen inte är tillräcklig – föreläggande att genomföra en energikartläggning och ta fram en åtgärdsplan
- Därefter redovisning av genomförda åtgärder
- Om åtgärderna inte är tillräckliga eller planerade åtgärder inte vidtas – föreläggande om konkreta åtgärder

Att diskutera i grupp

**EXEMPEL PÅ FÖRELÄGGANDEN
OCH ANDRA BESLUT ATT
DISKUTERA – STYRKOR OCH
SVAGHETER**

Att diskutera i grupp

**EXEMPEL PÅ
ENERGIKARTLÄGGNING OCH
BESLUT - VAD TYCKER NI?**

Energikartläggning

Nulägesbeskrivning

- *Vilka energikällor används?*
- *Till vad används energin?*
- *Hur ser energianvändningen ut vid "stillestånd"?*
- *Vilka åtgärder har genomförts?*
- *Organisation*
- *Driftstider*

Analys

Åtgärdsplan

**HUR SKA ÅTGÄRDSPLANEN SE UT?
VAD HÄNDER SEDAN?**

Krav på åtgärdsplan - exempel

- Identifierade tekniskt möjliga energieffektiviseringsåtgärder, deras investerings- och driftkostnader
- Möjligheterna att minska eller helt upphöra med användningen av fossila bränslen
- När genomfördes den senaste energikartläggningen
- Har verksamhetsutövaren rådighet över lokalerna, annan fastighetsägare?
- Tidplan

Efter att åtgärdsplanen är inlämnad och man är överens - vad händer?

- Viktigt med uppföljning
- Gör man det som var sagt?
- Följer man tidplanen?

- Överväg förelägganden

Avslutning

- Tar "tillsynsresan" någonsin slut?
- Verksamhetsutövarnas arbete med energieffektivisering m.m. ska vara en levande process och upphör aldrig...
- Energifrågan kommer därför att alltid också vara aktuell i samband med tillsyn